

VSEBINA

Mag. Mojca Koban Dobnik,
dr. Branka Čagran,
dr. Janja Črčinovič Rozman	3	VLOGA IN POMEN GIBALNO-PLESNIH
AKTIVNOSTI PRI POUKU GLASBE
Mag. Martina Rajšp,
dr. Jurka Lepičnik Vodopivec	23	OKOLJSKE AKTIVNOSTI OTROK V VRTCU
Mag. Darjo Felda	37	POMANJKLJIVO ZAVEDANJE POTREB PO
MATEMATIČNI PISMENOSTI V NAŠI ŠOLI
Dr. Alfonso Valero-Valenzuela,
Dr. Antonio Conde-Sánchez,
Dr. Manuel Delgado-Fernández,
Dr. José Luis Conde-Caveda,
Dr. Ernesto De la Cruz-Sánchez	51	UČINKI TRADICIONALNIH UČNIH PRISTOPOV
IN METODE IGRE NA RAZVOJ IZVEDBE PRI
ATLETIKI, NJENA UČINKOVITOST IN ZABAVA
Urška Repinc,
Dr. Primož Južnič	67	PROJEKTNE NALOGE ZA NADARJENE UČENCE
Barbara Rozman,
Dr. Milena Ivanuš Grmek,
Dr. Karin Bakračević Vukman	80	KOMUNIKACIJA PRI POUKU KOT POMEMBEN
DEJAVNIK RAZVIJANJA KOMPETENCE UČENJE
UČENJA
Dr. Karmen Erjavec	99	FACEBOOK IN INFORMALNO UČENJE
SLOVENSКИH DIJAKOV
Dr. Majda Cencič	117	RAZSEŽNOSTI ŠOLSKEGA PROSTORA
Mag. Marjeta Šarič,
Dr. Katja Košir	135	UPORABA AKTIVNIH METOD DELA V VISOKEM
ŠOLSTVU
Mag. Nina Strugar,
Dr. Anja Žnidaršič,
Dr. Eva Jereb	151	SOODVISNOST MED POSEDOVANJEM
KOMPETENC IN PODROČJEM IZOBRAŽEVANJA
Andreja Sinjur,
Dr. Tatjana Devjak,
Dr. Marjan Blažič,
Dr. Mitja Krajncan	170	UČENCI Z IMIGRANTSKIM OZADJEM – POLITIKE
IN PRAKSE POUČEVANJA MATERNEGA JEZIKA V
SLOVENIJI
Dr. Vesna Miltojevič	184	VISOKOŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE V SRBIJI IN
EKOLOŠKA ETIKA ZA INŽENIRJE

CONTENTS

- Mojca Koban Dobnik, M.A.,
Branka Čagran, Ph.D.,
Janja Črčinovič Rozman, Ph.D.** **3** THE ROLE AND IMPORTANCE OF MOVEMENT AND DANCE ACTIVITIES IN THE MUSIC EDUCATIONAL PROCESS
- Martina Rajšp, M.A.,
Jurka Lepičnik Vodopivec, Ph.D.** **23** ENVIRONMENTAL ACTIVITIES OF CHILDREN IN KINDERGARTEN
- Darjo Felda, M.A.** **37** INSUFFICIENT AWARENESS OF THE NEED FOR MATHEMATICAL LITERACY IN OUR SCHOOL
- Alfonso Valero-Valenzuela, Ph.D.,
Antonio Conde-Sánchez, Ph.D.,
Manuel Delgado-Fernández, Ph.D.,
José Luis Conde-Caveda, Ph.D.,
Ernesto De la Cruz-Sánchez, Ph.D.** **51** EFFECTS OF TRADITIONAL AND LUDOTECHNICAL INSTRUCTIONAL APPROACHES ON THE DEVELOPMENT OF ATHLETICS PERFORMANCE, EFFICIENCY AND ENJOYMENT
- Urška Repinc,
Primož Južnič, PhD** **67** PROJECT ASSIGNMENTS FOR GIFTED PUPILS
- Barbara Rozman,
Milena Ivanuš Grmek, Ph.D.,
Karin Bakračević Vukman, Ph.D.** **80** CLASSROOM COMMUNICATION AS AN IMPORTANT FACTOR IN DEVELOPMENT OF LEARNING TO LEARN COMPETENCE
- Karmen Erjavec, Ph.D.** **99** FACEBOOK AND INFORMAL LEARNING BY SLOVENE STUDENTS
- Majda Cencič, Ph.D.** **117** DIMENSIONS OF THE SCHOOL AREA
- Marjeta Šarić, M.A.,
Katja Košir, Ph.D.** **135** THE USE OF ACTIVE LEARNING METHODS IN HIGHER EDUCATION
- Nina Strugar, M.A.,
Anja Žnidaršič, Ph.D.,
Eva Jereb, Ph.D.** **151** INTERDEPENDENCE OF COMPETENCIES AND CHOICE OF TRAINING AREAS
- Andreja Sinjur,
Tatjana Devjak, Ph.D.,
Marjan Blažič, Ph.D.,
Mitja Krajnčan, Ph.D.** **170** PUPILS WITH IMMIGRANT BACKGROUNDS – POLICIES AND PRACTICES OF MOTHER TONGUE TUITION IN SLOVENIA
- Vesna Miltojević, Ph.D.** **184** HIGHER EDUCATION IN SERBIA AND ENVIRONMENTAL ETHICS FOR ENGINEERS

Vloga in pomen gibalno-plesnih aktivnosti pri pouku glasbe

Izvirni znanstveni članek

UDK 37.016:78:793

KLJUČNE BESEDE: glasbena vzgoja, gibalno-plesne aktivnosti, celostna vzgoja, razredna stopnja, osnovna šola.

POVZETEK – V prispevku predstavljamo pomen in vlogo gibalno-plesnih aktivnosti v glasbenem vzgojno-izobraževalnem procesu. V teoretičnem delu prispevka se osredotočamo na psihološki, pedagoški in didaktični vidik gibalno-plesnih aktivnosti, v nadaljevanju pa osvetlimo tematiko iz vzgojno-izobraževalne prakse. V drugem delu prispevka so predstavljeni rezultati empirične raziskave, izvedene februarja 2011, s katero smo ugotavljali stališča učiteljev razrednega pouka do pomena gibalno-plesnih aktivnosti ter stališča učiteljev do glasbene vzgoje in vloge gibalno-plesnih aktivnosti v glasbenem vzgojno-izobraževalnem procesu. Posebno pozornost namenjamo odkrivanju razlik glede na učiteljevo starost, izobrazbo, delovno dobo, naziv, tip šole in obšolsko glasbeno aktivnost.

Original scientific paper

UDC 37.016:78:793

KEYWORDS: music education, movement and dance activities, first cycle of primary school, primary school.

ABSTRACT – The article presents the importance and role of movement and dance activities in the music educational process. The theoretical part of the article first focuses on the psychological, pedagogical and didactical aspects of movement and dance activities, and further on highlights the issue from the viewpoint of educational practice. The second part of the article presents the results of an empirical research carried out in February 2011. The aim of the research was to investigate the attitudes of the teachers of the first cycle of primary school towards the importance of movement and dance activities, towards music education, and the role of movement and dance activities in the music educational process. Particular attention is given to identifying the differences in regard to the teachers' age, education, seniority, title, type of school and music activity outside the school.

1. Uvod

Ustvarjalnost postaja v današnjem času nepogrešljiva človekova lastnost. Proučevanje ustvarjalnosti, zlasti spodbujanja razvoja ustvarjalnosti pri posamezniku, pa je v ospredju psiholoških raziskovanj in vzgojno-izobraževalnih ciljev. Ustvarjalnost je dejavnost in hkrati lastnost mišljenja, način mišljenja, sposobnost, osebnostna lastnost oziroma poteza. Ustvarjanje je delovanje, odpiranje problemov, preoblikovanje situacije v okolju, izvirno preoblikovanje informacij. Za ustvarjalni proces je značilna spontanost, ko naključne zunanje spodbude učinkujejo na podzavest, se uskladiščijo v spominu in spontano preoblikujejo v nove domislice in probleme. Navedene opredelitve veljajo seveda tudi za glasbeno ustvarjalnost.

Okoljske aktivnosti otrok v vrtcu

Pregledni znanstveni članek

UDK 373.24:502/504

KLJUČNE BESEDE: predšolska vzgoja, kurikulum za vrtce, okoljska vzgoja v vrtcu, proces izvajanja okoljske vzgoje

POVZETEK – Okoljska vzgoja je del nove paradigme, novega pojmovanja razvojne poti in varovanja okolja, ki zahteva drugačno razumevanje in uporabo znanja, drugačno razumevanje posameznika in njegovega odnosa do naravnega in družbenega okolja. V prispevku, upoštevajoč analizo znanstvene in strokovne domače ter tuje literature, analiziramo proces izvajanja okoljske vzgoje v mariborskih javnih otroških vrtcih. Proces nas zanima z vidika koherentnosti sistemskih in vsebinskih rešitev, ki so bile postavljene v konceptu, zapisanem v Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju (1995), in izpeljane v Kurikulumu za vrtce (1999). Na podlagi analize strokovne in znanstvene literature smo določili pet ožjih področij okoljske vzgoje (igra v naravi, rekreacija v naravi, delovne naloge oziroma obveze v naravi, nevarnosti narave in estetsko doživljanje narave). Izsledki raziskave, v katero smo vključili 135 otrok, ki obiskujejo mariborske javne otroške vrtce, kažejo, da so vsi anketirani otroci identificirali vseh pet ponujenih področij okoljske vzgoje v dejavnostih, ki jih v vrtcu izvajajo.

Author review

UDC 373.24:502/504

KEYWORDS: pre-school education, kindergarten curriculum, environmental education in kindergartens, implementation of environmental education

ABSTRACT – Environmental education is part of a new example, a new concept of the development path and environmental protection which requires a different understanding and use of knowledge, a different understanding of an individual and his relationship towards the natural and social environment. Considering the analysis of scientific and technical domestic and foreign literature, the article analyses the process of implementation of environmental education in kindergartens. In both processes, we are interested in the coherence of system and contents solutions that were stated in Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju (eng. the White Book of Education, (1995)), and implemented in Kurikulum za vrtce (eng. the Kindergarten Curriculum, (1999)). We chose five different areas of environmental education: outdoor games, outdoor recreation, tasks and activities in nature, nature's dangers and the aesthetic experience of nature. The survey includes 135 children who attend Maribor's public kindergartens. The results show that the children can identify all five areas of environmental education.

1. Uvod

Koncepcija vzgoje ter zakonodaja, ki sta bili sprejeti pred koncem prejšnjega stoletja, prinašata veliko temeljnih sprememb, v središču katerih so otrokove pravice. S slednjimi so povezane tudi pogloblitve spremembe, ki naj bi jih zagotovil *Kurikulum za vrtce* (1999).

V skladu s smernicami in priporočili Sveta Evrope je treba v izobraževalnih programih povečati pozornost okoljski vzgoji ter upoštevanje in spoštovanje okolja vključiti kot temeljno načelo vseh področij dejavnosti. Otroci bodo kot odrasle osebe gotovo soočeni z življenjem na sonaraven način. Vzgoja za sonaravno bivanje pomeni,

Pomanjkljivo zavedanje potreb po matematični pismenosti v naši šoli

Pregledni znanstveni članek

UDK 37.014.22:51

KLJUČNE BESEDE: matematična pismenost, pouk matematike, realistični problem, problemska situacija, matematizacija

POVZETEK – V prispevku želimo opozoriti na nujnost sprememb načina učenja in poučevanja matematike, saj matematiko v naši šoli poučujemo predvsem zaradi matematike same. Sodobna družba zahteva matematično pismenega človeka, ki mora biti sposoben reševanja realističnih problemov oziroma razreševanja vsakdanjih problemskih situacij. Zaradi tega je treba vključevati v pouk tudi proces horizontalne matematizacije, v okviru katerega učenci izgrajujejo strategije reševanja realističnih problemov in uporabljajo izkušnje ter sproti osmišljajo pridobljena znanja. Z empirično raziskavo na vzorcu 224 učencev četrtega razreda osnovne šole smo ugotovili, da so učenci, ki so bili deležni modela učenja in poučevanja z vključevanjem horizontalne matematizacije, uspešnejši pri reševanju realističnih problemov oziroma pri izgrajevanju matematične pismenosti, razlike v uspešnosti so bile statistično pomembne. Učenci, ki rešujejo realistične probleme z medsebojno izmenjavo izkušenj in uporabo neformalnih znanj, povezujejo svoja matematična znanja z vsakdanjim življenjem in se zavedajo uporabnosti matematike.

Author review

UDC 37.014.22:51

KEYWORDS: mathematical literacy, mathematics classes, realistic problem, problem situation, mathematisation

ABSTRACT – *In the paper, we wanted to bring to attention the need for changing the mode of learning and teaching mathematics since in our schools mathematics is taught primarily for the sake of mathematics itself. Modern society demands a mathematically literate person capable of solving realistic problems or resolving everyday problem situations. Because of this, the process of horizontal mathematisation is to be included in instruction, during which pupils are completing strategies of solving realistic problems as well as using their own experiences and finding the meaning of new knowledge. With the empirical research on a sample of 224 pupils of the fourth grade of primary school we have found that the pupils who attended the model of learning and teaching with horizontal mathematisation were more successful in solving realistic problems and in improving mathematical literacy, the difference in success being statistically significant. Pupils who are solving realistic problems by sharing their experiences and by using informal knowledge are able to connect their mathematical knowledge with everyday life and are aware of the usefulness of mathematics.*

1. Uvod

V dokumentu *Nacionalna strategija za razvoj pismenosti* je pismenost opredeljena kot trajno razvijajoča se zmožnost posameznikov, da uporabljajo družbeno dogovorjene sisteme simbolov za sprejemanje, razumevanje, tvorjenje in uporabo besedil za življenje v družini, šoli, na delovnem mestu in v družbi. Pridobljeno znanje in spretnosti ter razvite sposobnosti posamezniku omogočajo uspešno in ustvarjalno

Alfonso Valero-Valenzuela, Ph.D., Antonio Conde-Sánchez, Ph.D., Manuel Delgado-Fernández, Ph.D., José Luis Conde-Caveda, Ph.D., Ernesto De la Cruz-Sánchez, Ph.D.

Effects of traditional and ludotechnical instructional approaches on the development of athletics performance, efficiency and enjoyment

Pregledni znanstveni članek

UDK 796:37.091.3

KLJUČNE BESEDE: šport, športna vzgoja, učni modeli

POVZETEK – Za tradicionalne metode poučevanja, ki se uporabljajo pri atletskih začetkih, je značilen tehnični pristop, ki vključuje ponavljanje določenih vaj. To je posledica mehanistične teorije, ki atletske discipline opisuje kot preprost niz tehnik, namenjenih temu, da omogočijo visoko učinkovitost določenih gibov. Zaradi tega jih otroci slabo sprejemajo pri pouku športne vzgoje. Namen te raziskave je primerjava učinkovitosti tradicionalnega pristopa in nove metode, pristop igre, pri atletskih učnih izidih. Metoda igre je alternativni pristop k učenju atletskih sposobnosti, ki je usmerjen k igri in celostnemu učenju. Naši rezultati kažejo, da ta alternativni pristop dosega podobne rezultate glede izvedbe in tehnike kot tradicionalni pristop, vendar spodbuja večje razumevanje za atletiko in večje veselje do učenja.

Author review

UDC 796:37.091.3

KEYWORDS: sport, physical education, instructional models

ABSTRACT – Traditional teaching methods used for athletics initiation are characterised by a technique approach that involves the repetition of certain exercises. This is the result of a mechanistic philosophy that views athletics events as a simple set of techniques aimed at producing high performance of specific movements. This has led to its poor acceptance by children in physical education classes. The aim of this study is to compare the efficacy of traditional approach versus a novel method, the ludotechnical approach, in athletic learning outcomes. The ludotechnical method is an alternative approach to teach athletics abilities, focused on play and comprehensive learning. Our results suggest that this alternative approach produces similar results in terms of performance and technique as traditional instruction, while promoting a better appreciation of athletics and a greater enjoyment in learning.

1. Introduction

It is important to challenge the ideas that athletics initiation in primary schools should place technique as the most important learning outcome and that instruction should be delivered analytically. On the other hand, there is the idea that learning in athletics can be liberating to children and contribute to many valued educational outcomes and positive attitudes. Play and athletics can go together in the primary school, where play can be used to introduce the sport by means of games with rules, minisports, simplified sports etc. (Delgado, Valero & Conde, 2003).

Projektne naloge za nadarjene učence

Pregledni znanstveni članek

UDK 37.091.313-056.45

KLJUČNE BESEDE: šolski knjižničarji, projektno delo, timsko delo, nadarjeni učenci, informacijska pismenost, informacijsko komunikacijska tehnologija

POVZETEK – Prispevek opisuje projektno delo s timskim pristopom pedagoških delavcev, osnovano na poizvedovalnih aktivnostih učencev, pri katerem sodeluje šolski knjižničar. Zelene kompetence, ki jih učenci skozi proces pridobivajo, so: informacijska pismenost, učenje učenja, pridobitev znanja s področja teme projekta, bralna pismenost, smiselna uporaba informacijsko komunikacijske tehnologije (IKT) in socialne veščine. Zaradi kompleksnosti tega procesa je tak način dela še posebej primeren za nadarjene učence kot dodatna aktivnost. Nadarjenost sama po sebi še ne zagotavlja višje stopnje informacijske pismenosti, rabe informacij za kreativno pisanje se je skozi izkušnje treba naučiti, prav tako rabe IKT nasploh. Prikazana je študija primera enega od projektov, za evalvacijo so bili izpeljani intervjuji s sodelujočimi mentoricami in razgovor v obliki fokusne skupine sodelujočih učencev.

Author review

UDC 37.091.313-056.45

KEYWORDS: school librarians, project work, team work, gifted pupils, information literacy, information and communications technologies

ABSTRACT – The article describes project work and team approach based on inquiry based pupils' activities, in which also school librarian is involved. Pupils gain the following competences: effective use of information and communications technologies (ICT), information literacy, learning how to learn, curriculum content, literacy competence and social skills. Due to the complexity of this process, this kind of work is recommended for gifted children as an activity beside regular classes. Gift itself does not guarantee a higher level of information literacy. The use of information for creative writing should be taught as well as the use of ICT for successful presentations. The case study of a project is presented and the evaluation is based on interviews with teachers and conversations with pupils in the form of a focus group.

1. Projektna naloga in pridobivanje učenčevih kompetenc

Delovne naloge šolskega knjižničarja v osnovi obsegajo dvoje: interno bibliotekarsko delo in bibliopedagoško delo (Stružnik, 1999, str. 40). Kot drugi strokovni delavec dela tudi z učenci s posebnimi potrebami, med katerimi so zanimiva skupina prav nadarjeni učenci. Koncept *Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci* (1999) govori o šolskih knjižničarjih, ki v tem pogledu prispevajo predvsem pri raziskovalnem in projektnem delu učencev. Možnosti za vključitev v delo z nadarjenimi učenci so različne, v tem prispevku nas zanima projektno delo, ki se najbolje uresničuje s sodelovanjem več strokovnih delavcev. Šolski knjižničar je motiviran za tako sodelovanje, ker tudi na tak način lahko prispeva k povečevanju informacijske pismenosti učencev ter pridobivanju drugih kompetenc v tem procesu: na primer bralne pismenosti, učiti se učiti in učenja socialnih veščin, kar je domena vseh strokovnih delavcev. Današnje

Komunikacija pri pouku kot pomemben dejavnik razvijanja kompetence učenje učenja

Pregledni znanstveni članek

UDK 373.3.015.31

KLJUČNE BESEDE: osnovna šola, učenje učenja, spodbujanje učenja učenja, komunikacija pri pouku

POVZETEK – V prvem delu prispevka pišemo o vplivu komunikacije na razvoj kompetence učenje učenja. Bistveni sestavini učenja učenja sta metakognicija in samoregulacija, ki ju lahko razvijamo tudi prek komunikacije. Opozarjamo na pomen primernih osebnih pojmovanj učenja in dopuščanja avtonomije za učenje učenja. Učenju podporna komunikacija temelji na ustreznem zastavljanju vprašanj in učiteljevi ozaveščenosti o času, ki je potreben za odgovor. V drugem delu prispevka predstavimo rezultate empirične raziskave na vzorcu 138 razrednih in predmetnih učiteljev, s pomočjo katere smo ugotavljali, kako učitelji s svojim ravnanjem pri pouku preko komunikacije spodbujajo učenje učenja. Rezultati raziskave kažejo, da učitelji svoje ravnanje večinoma ocenjujejo kot zelo spodbudno za učenje učenja, podcenjena pa je možnost ugodnega vpliva učencev, ki učenje učenja obvladajo bolje od vrstnikov. Nakazuje se pozitivna povezava med delovno dobo nad 30 let in učenju učenja spodbudno komunikacijo.

Author review

UDC 373.3.015.31

KEYWORDS: primary school, learning to learn, developing learning to learn, classroom communication

ABSTRACT – In the first part of the article, the impact of communication on learning to learn competence is discussed. The essential components of learning to learn are metacognition and self-regulation, processes that can be influenced through communication. Attention is drawn to the importance of an adequate personal understanding of learning and allowing autonomy in the process of learning how to learn. Communication that supports learning is based on the proper way of asking questions and the teacher's awareness of the waiting time for an answer. In the second part of the article, the results of the empirical study with a sample of 138 single class and specialist subject teachers are presented. The aim of the study was to find out how teachers support development of learning to learn competence in the classroom. The results of the study show that most teachers assess that their classroom communication supports learning to learn very well, however, the potential of a favourable impact of students who are better in learning to learn than their peers, is underestimated. There are indications of a positive correlation between the length of employment over 30 years and communication which supports learning to learn.

1. Uvod

Učenje učenja je sposobnost učiti se in vztrajati pri učenju, organizirati lastno učenje, vključno z učinkovitim upravljanjem s časom in informacijami, individualno in v skupinah. Ta kompetenca vključuje zavest o lastnem učnem procesu in potrebah, prepoznavanju priložnosti, ki so na voljo, in sposobnost premagovanja ovir za uspešno učenje. Pomeni pridobivanje, obdelavo in sprejemanje novega znanja in spre-

Dr. Karmen Erjavec

Facebook in informalno učenje slovenskih dijakov

Izvirni znanstveni članek

UDK 004.738.5:373-053.6

KLJUČNE BESEDE: Facebook, spletno socialno omrežje, izobraževanje, učenje, dijaki, poglobljeni intervjuji, analiza vsebine, vzgoja za medije

POVZETEK – Popularni medijski pogled poudarja, da socialna omrežja negativno vplivajo na šolski uspeh, številni strokovnjaki pa trdijo, da raba spletnega socialnega omrežja pozitivno vpliva na učenje in šolski uspeh. Nobeden od obeh pristopov ne temelji na empiričnih podatkih o rabi spletnih socialnih omrežij za učne namene med dijaki. S to študijo skušamo zapolniti to raziskovalno vrzel in odgovoriti na raziskovalno vprašanje, kako slovenski dijaki uporabljajo Facebook za informalno učenje. Raziskava temelji na 30 poglobljenih intervjujih z dijaki slovenskih splošnih gimnazij, ki uporabljajo Facebook. Za analizo vsebine profilov smo uporabili tudi analizo vsebine. Raziskava je pokazala, da čeprav se dijaki ne zavedajo, da uporabljajo Facebook za učenje, ga uporabljajo predvsem kot socialno podporo, ki se kaže kot vrednotenje svojega in tujega dela, čustvena pomoč, pojasnjevanje navodil in obveznosti, iskanje idej, izmenjava praktičnih informacij, organizacija skupinskega dela in komuniciranje z učitelji. Dijaki z rabo Facebooka pridobijo premostitveni in povezovalni socialni kapital, saj vzdržujejo široko mrežo šibkih vezi, ki so vir premostitvenega kapitala, in bolj poglobljene odnose, ki jim omogočajo čustveno podporo in so vir povezovalnega kapitala.

Original scientific paper

UDC 004.738.5:373-053.6

KEYWORDS: Facebook, social network sites, students, learning, in-depth interviews, content analysis, media education

ABSTRACT – The popular media view stresses that social network sites have a negative impact on school performance and many experts argue that the use of online social network sites has a positive impact on learning and school success. None of these approaches are based on empirical data regarding the use of online social network sites for educational purposes among students. In this study, we strive to fill this research gap and answer the research question of how Slovene general secondary school students use Facebook for informal learning. The survey was based on 30 in-depth interviews with students attending Slovene secondary schools, who use Facebook. To analyse the content of the profiles, we also used a content analysis. The survey showed that although students are not aware that they use Facebook for learning, they use it primarily as social support, which is reflected as an evaluation of their own, and other people's work, emotional support, clarification of instructions and obligations, finding ideas, exchanging practical information, organising group work and communicating with teachers. By using Facebook, students acquire bridging and bonding social capital, since they maintain an extensive network of weak ties that are a source of bridging capital, and deeper relationships that ensure emotional support and are a source of bonding capital.

1. Uvod

Kontekst učenja je danes postal zelo kompleksen, saj se šolajoči lahko učijo v različnih fizičnih in spletnih prostorih. V tem učnem kontekstu pridobivajo vedno večjo vlogo spletna socialna omrežja, opredeljena kot raba različnih orodij za pove-

Dr. Majda Cencič

Razsežnosti šolskega prostora

Pregledni znanstveni članek

UDK 373.3+502.11

KLJUČNE BESEDE: šolski prostor; učenje, arhitektura, ekologija, okolje, trajnostni razvoj

POVZETEK – Različne novejšje teorije o učenju in poučevanju vplivajo na drugačen pogled na šolski prostor: O šolskem prostoru govorimo kot o fizičnem prostoru učenja in poučevanja, pa tudi kot o tretjem učitelju, tridimenzionalnem učbeniku ali kot o prikritem kurikulumu. Glede na drugačen pogled na šolski prostor smo se v raziskavi usmerili na učitelje osnovnih šol. Zanimalo nas je, kakšna so njihova stališča o šolskem prostoru. V ta namen smo oblikovali anonimni vprašalnik. Sodelovalo je 36 osnovnih šol in iz njih 251 pedagoških delavcev. Rezultati učiteljevih stališč kažejo, da se učitelji strinjajo, da je šola povezana s krajem, da pa se ne tako strinjajo tudi s trditvijo, da bi bila igrišča šol odprta tudi za druge uporabnike. S tem stališčem se bolj strinjajo učitelji na vaških šolah kot na mestnih. Da bi imele šole manjši vrt, se tudi bolj strinjajo učitelji na vaških, kot na mestnih šolah, kar kaže, da so povezovanju šole z okoljem bolj naklonjeni učitelji na vaških kot na mestnih šolah. Strinjajo se tudi, da bi bile šole zgrajene iz naravnih materialov, manj pa, da bi se pri gradnji uporabljali lokalni materiali ipd.

Author review

UDC 373.3+502.11

KEYWORDS: school environment, learning, architecture, ecology, environment, sustainable development

ABSTRACT – Various recent theories of learning and teaching have triggered a different view on the school environment. The school environment is often discussed as a physical area for learning and teaching as well as a third teacher, a three-dimensional textbook or a hidden curriculum. According to different views on the school environment, our research focused on primary school teachers. We focused on their opinion and how they assess the inside and outside school environment. For that purpose, we drew up an anonymous questionnaire. 36 primary schools and 251 educational workers participated in the research. The results have revealed that teachers agree that a school is connected to the local community, although not all of them believe that school playgrounds and recreation grounds should also be open to other users. Teachers at village primary schools were more in favour of opening the school grounds to other users than teachers from city schools. Moreover, teachers from village schools were also more in favour of having a small school garden, which shows that they are more supportive of the idea of connecting the school with the environment than teachers from city schools. Most teachers agreed that schools should be made from natural materials, while they were less unanimous about using local materials for construction etc.

1. Uvod

Okolje vpliva na naše misli, čustva, vedenje, oblikuje naše navade, pričakovanja in vrednote, učinkuje na našo duševnost in lahko podpira osebni in družbeni razvoj (Day in Midbjer, 2007, str. 1). Avtorja (prav tam, str. 3) okolje delita na družbeno in na fizično okolje in menita, da nas okolje vseskozi uči, nudi stalni ali neprekinjeni pouk in nas uči tudi zavedanja in odgovornost. Čeprav pričakujemo, da se učenci

Mag. Marjeta Šarić, dr. Katja Košir

Uporaba aktivnih metod dela v visokem šolstvu

Pregledni znanstveni članek

UDK 378.147-051

KLJUČNE BESEDE: visokošolska didaktika, pouk, aktiven študij, visokošolski učitelji

POVZETEK – Ob vse večji raznolikosti študentov je oblikovanje kakovostnega učnega procesa za visokošolske učitelje velik izziv. V raziskavi sva želeli ugotoviti, v kolikšni meri in kako slovenski visokošolski učitelji vključujejo aktivne metode dela v pedagoški proces. S spletnim vprašalnikom sva preverjali, katere pristope za spodbujanje aktivnega vključevanja študentov v pedagoški proces uporabljajo pedagoški delavci v visokošolskem izobraževanju in s kakšnim namenom, kakšne so njihove atribucije za (ne)uspešnost izvajanja aktivnih metod, kakšne so njihove potrebe po različnih oblikah podpore pri uvajanju aktivnih metod ter na kakšen način te metode vključujejo v ocenjevanje. V raziskavi je sodelovalo 182 visokošolskih učiteljev. Rezultati so pokazali, da visokošolski učitelji najpogosteje aktivirajo študente s pogovorom, sledijo delo v skupinah, reševanje nalog in problemov, seminarske naloge in predstavitve. Udeleženci pripisujejo uspešnost določene metode spodbujanja aktivnega študija predvsem metodi sami, neuspešnost pa pretežno značilnostim študentov. Čeprav poročanje učiteljev osvetli le en vidik visokošolskega pouka, rezultati raziskave prispevajo k oblikovanju podobe o tem, kaj se dogaja v slovenskih predavalnicah.

Author review

UDC 378.147-051

KEYWORDS: didactics in higher education, instruction, active study, teachers in higher education

ABSTRACT – Building the quality learning process presents a demanding task for teachers in higher education, especially regarding the growing diversity of students. The aim of this research was to examine the amount and the ways of the inclusion of methods that promote active study in higher education. Therefore, we designed an online questionnaire to investigate which approaches for the promotion of active learning are used by teachers in Slovene higher education, with which purpose, what the teachers' attributions for the (un)successful use of active methods are, what their needs for support in the implementation of active methods are and how these methods are included in the assessment process. 182 teachers in higher education participated in the research. The results show that teachers activate students using conversation, followed by group work, task and problem solving, seminar papers and presentations. The participants attributed the successful use of active study methods mainly to the method itself, whereas the unsuccessful use was mostly attributed to the characteristics of students. Although teachers' report gives only partial information about the instruction in higher education, the results of the research contribute to the knowledge about what is going on in Slovene lecture rooms.

1. Uvod

V zadnjem času se močno povečuje delež vključenih v visokošolsko izobraževanje, s tem pa se veča tudi raznolikost študentov. Raznolikost se kaže tako v interesih, sposobnostih in predznanju (Puklek Levpušček in Marentič Požarnik, 2005). Vse manjši je delež študentov, ki spontano uporablja akademske študijske aktivnosti, in

Soodvisnost med posedovanjem kompetenc in področjem izobraževanja

Izvirni znanstveni članek

UDK 374.7+005.336.5

KLJUČNE BESEDE: kompetence, izobraževanje, zaposleni, menedžerji

POVZETEK – V prispevku prikazujemo povezanost kompetenc zaposlenih z njihovim izobraževanjem. Najprej predstavimo ozadje raziskave, nato podrobneje razčlenimo kompetence zaposlenih in področja izobraževanj, na koncu pa podamo rezultate raziskave soodvisnosti posedovanja kompetenc in področij izobraževanj. Ugotovili smo, da imajo zaposleni, ki izhajajo iz naravoslovno-tehniškega področja, manj razvite socialne kompetence in kompetence vodenja ljudi ter podjetja kot zaposleni z družboslovnega področja. Pomanjkljive osebne socialne in organizacijske kompetence si tako menedžerji kot drugi zaposleni želijo izboljšati z ustreznimi izobraževanji. Med ključnimi kompetencami za poslovanje podjetja, kot so strokovnost, inovativnost, spodbujanje timskega dela, sposobnost skrbeti za razvoj in sposobnost iskanja informacij ter ustreznimi izobraževanji, obstaja pozitivna povezanost. Med dvajsetimi analiziranimi kompetencami se kažejo trije sklopi kompetenc, in sicer s področij razvojnega vodenja, inovativnosti ter motiviranosti in strokovnosti za doseganje rezultatov, katerih izrazitost se razlikuje glede na panogo zaposlenega.

Original scientific paper

UDC 374.7+005.336.5

KEYWORDS: competencies, training, employees, managers

ABSTRACT – *The article presents the interdependence of employees' competencies and their training. First, the research background is described, followed by an in-depth analysis of employees' competencies and training programmes, and in the end the results of the research of the interdependence of competencies and training programmes are delivered. We have found that the employees whose education is related to natural and technical sciences have less developed social and organisational competencies than those with social-science educational background. All employees wish to improve insufficiently developed competencies with appropriate training. There is a positive correlation between relevant training and the key competences needed for efficient business, such as: professional skills, innovation, encouraging teamwork, managing development and the ability to find relevant information. Among the twenty analysed competencies three groups of competencies, the development level of which varies with regard to the employee's branch, were identified: i) development management, ii) innovation, and iii) motivation and result-oriented professional skills.*

1. Uvod

Velike korporacije delujejo globalno, izven nacionalnih meja, se medsebojno povezujejo in jih je težko nadzirati na nacionalni ravni. Globalne spremembe narekujejo aktivno industrijsko politiko z vlogo pospeševanja uveljavljanja tehnoloških sprememb. Proces globalizacije je povzročil spreminjanje tako družbe kot tudi gospodarskih razmer. Posledica je naraščajoča mobilnost proizvodnih dejavnikov, kapitala in dela ter proizvodov in tehnologij. Hiter tehnološki razvoj zahteva od podjetij prilago-

Pupils with immigrant backgrounds – policies and practices of mother tongue tuition in Slovenia

Pregledni znanstveni članek

UDK 37.018.556

KLJUČNE BESEDE: priseljenski učenci, učenje maternega jezika, države EU, politike, praksa

POVZETEK – Slovenija nima razvitih strategij za učenje in poučevanje maternega jezika priseljskih učencev, torej se morajo šole, ki želijo priseljskim učencem ponuditi učenje maternega jezika, znajti same. Kljub dobro urejeni teoretični podlagi učenja maternega jezika priseljskih učencev pa je v Sloveniji le nekaj šol, ki dejansko ponujajo in izvajajo učenje maternega jezika tudi v praksi, čeprav bi z omogočanjem učenja maternega jezika priseljskim učencem zagotovili ohranjanje njihove kulturne dediščine. Prispevek predstavlja tudi politike in prakse učenja maternega jezika priseljskih učencev v Sloveniji in nekaterih državah članicah EU, kjer obstajata dva glavna pristopa (politike) k učenju maternega jezika priseljskih otrok: bilateralni sporazum in Direktiva Sveta Evropske skupnosti z dne 25. julija 1977 o izobraževanju otrok delavcev migrantov (načelo enakih pravic), ki zagotavlja učenje maternega jezika.

Author review

UDC 37.018.556

KEYWORDS: immigrant pupils, mother tongue tuition, EU countries, official policy, practices

ABSTRACT – Slovenia does not have a strategy for mother tongue tuition of immigrant pupils. Schools offering these types of lessons to immigrant pupils therefore have to fend for themselves. Our main argument is that in spite of the theoretical support given in official statements, only a few Slovene schools offer mother tongue tuition to immigrant pupils. Accordingly, our findings highlight serious issues since mother tongue tuition can enrich schools from a cultural as well as educational perspective. The paper discusses these findings in the light of policies and practices of mother tongue tuition in Slovenia and other EU countries. Against this background, two main policy approaches in the provision of mother tongue tuition are identified: Bilateral agreements and the European Community Council Directive 77/486/EEC of 25 July 1977 on the education of children of migrant workers.

1. Introduction

Throughout the centuries, people have been moving and migrating within their own regions or from one part of the world to another for various reasons. In fairly recent United Nations (1998, pp. 33–34) international recommendations on the statistics of international migration, a typology of the reasons for migrating is given based on the following criteria: education and qualifications (studying abroad, work qualification); employment (temporary or seasonal, in international organizations); connecting or forming families (close relatives of the migrant already living in the country; a spouse, children, a partner); settlement permits within the quotas set by a

Dr. Vesna Miltojević

Higher education in Serbia and environmental ethics for engineers

Pregledni znanstveni članek

UDK 378:62:502(497.11)

KLJUČNE BESEDE: ekološka kriza, eko-humanizacija izobrazovanja, ekološka etika

POVZETEK – Danes skoraj nihče ne dvomi v pozitivne učinke tehničnega in tehnološkega znanja, ki je omogočilo izboljšanje kvalitete našega življenja. Vendar pa ob tem ne smemo zanemariti dejstva, da so mnoge novosti pripeljale do klimatskih sprememb, prisotnost toksičnih kemikalij in kancerogenih elementov se je povečala, kot vzrok pa navajamo uporabo novih tehnologij brez ocene vplivov na življenjsko sredino. Avtorica v prispevku opozarja na nekatere vzroke, ki so porušili ekološko ravnotežje in na potrebo eko-humanizacije inženirskega izobrazovanja zaradi razvijanja etike inženirjev, ki v sodobnih pogojih omogoča sprejemanja spremenjenih načel ekološke etike. V komplicirani družbeno-ekološki stvarnosti je ena izmed pomembnih nalog izobrazovanja tehničnih kadrov razvoj profesionalne etike in etike zaščite življenjske sredine, kar prispeva k vzpostavljanju moralnih meja v tehnoloških aktivnostih. Posebej lahko poudarimo potrebo opuščanja akademske tradicije, ki ignorira kompleksnost in nujnost vključevanja znanja, ki omogoča sprejemanje holističnega pogleda na svet in prispeva k oblikovanju ekološke etike tehničnega kadra. V zadnjem delu prispevka avtorica poroča o prisotnosti eko-humanističnih vsebin v kurikulumih tehničnih fakultet v Srbiji.

Author review

UDC 378:62:502(497.11)

KEYWORDS: ecological crisis, eco-humanization of education, environmental ethics, engineering ethics.

ABSTRACT – Nowadays, almost no one questions the positive effects of technical and technological knowledge that have helped us to improve the quality of life. The fact that many of them have led to climate change and to the presence of toxic chemicals and carcinogenic elements in the environment has not been neglected, nor has the fact that they are usually followed by rapid and pretentious use of technology without risk assessment. The paper points to some causes of the eco balance disturbance and to the need to eco-humanize engineering education for the sake of developing engineering ethics which, in modern conditions, assumes the acceptance of the principles of ecological ethics. In our complex socio-ecological reality, an engineer must develop both professional and environmental ethics, which will contribute to the setting of moral “boundaries” in his technological activity. The paper also emphasizes the need to abandon the academic tradition that ignores complexity but rather include the knowledge that accepts a holistic view of the world, which can contribute to the creation of environmental ethics for engineers. The last part of the paper presents research results about the frequency of eco-humanistic contents in the curricula of technological faculties in Serbia.

1. Introduction

Modern society is faced with numerous risks, which causes some scientists to call it a risk society (society of risk). They connect industrial production with the risks in sociosphere, technosphere and biosphere. Beck writes: “In contrast to all earlier epochs (including industrial society), the risk society is characterized essentially by